

Plan van Aanpak bij “Subsidieregeling woningisolatie Zwolle 2024”

1. Inleiding

De gemeente heeft van de Rijksoverheid € 959.600,- gekregen om uit te geven aan het isoleren van 686 woningen. Deze middelen moeten eind 2026 zijn besteed en zijn afkomstig uit het Nationaal Isolatieprogramma (NIP), actielijn 1 Lokale aanpak. Het NIP heeft als doel landelijk 2,5 miljoen woningen te isoleren, waarbij de nadruk ligt op de 1,5 miljoen slecht geïsoleerde woningen. Uit verschillende gesprekken met collega's en stakeholders in- en extern, is een drietal aanpakken ontstaan. Deze aanpakken zijn eerder gedeeld in de [Beslisnota NIP-aanvraag](#), op basis waarvan het geld is aangevraagd bij het Rijk. Dit zijn:

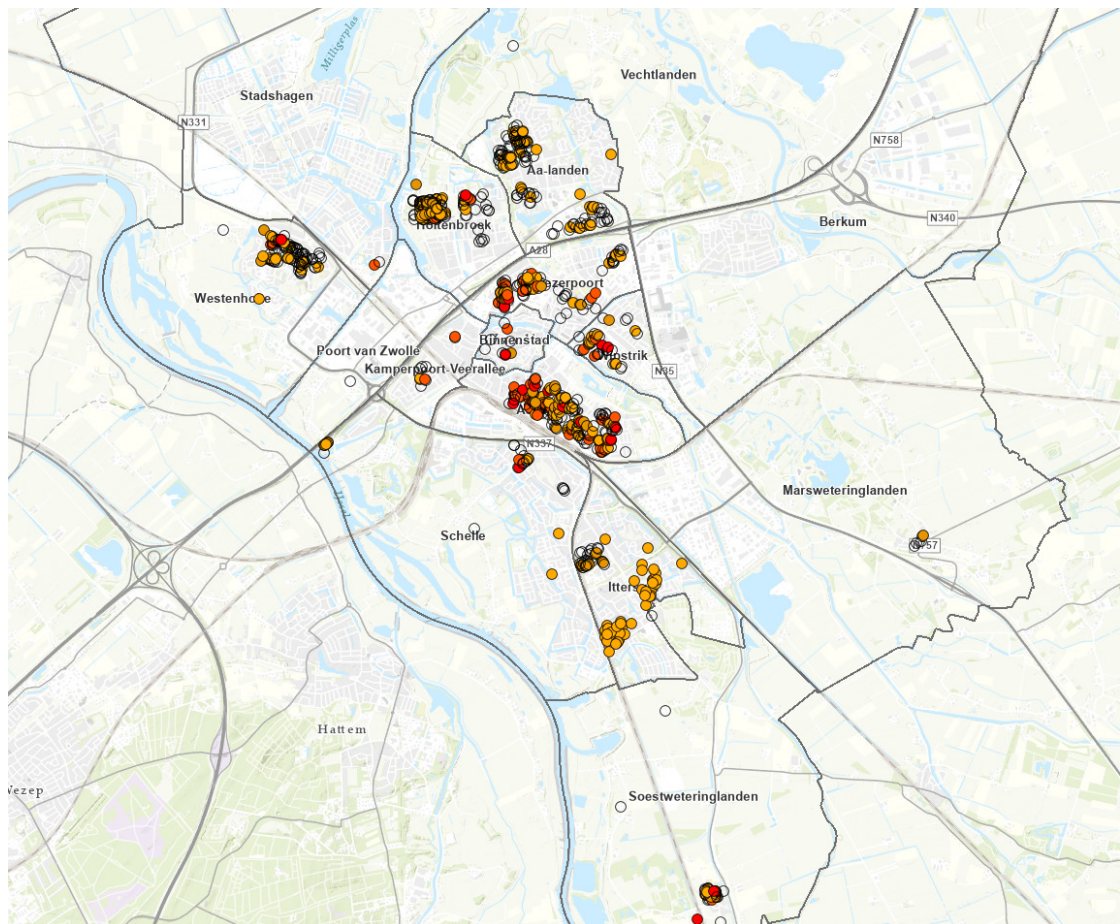
1. Een stadsbrede subsidieregeling voor isolatie (ook gericht op doe-het-zelvers), waarbij de eigenaar-bewoner zoveel mogelijk vrijheid wordt gegeven in de besteding van middelen, en het resultaat (isolerende maatregelen) centraal staat. Deze noemen we “Subsidieregeling woningisolatie Zwolle 2024”.
2. Samenwerking met lokaal georganiseerde inkoopcollectieven, om deze subsidieregeling onder de aandacht te brengen bij de doelgroep en “het samen doen” te stimuleren. Deze inkoopacties worden vervolgens in samenwerking met buurt- en wijkinitiatieven stadsbreed opgeschaald.
3. Het voorbereiden van een aanpak voor verduurzaming van panden met een Vereniging van Eigenaren (VvE's). Hiervoor zullen op korte termijn extra middelen worden aangevraagd van het Rijk en komen we dit najaar terug met een plan en regeling toegespitst op VvE's.

Dit plan gaat over de eerste twee aanpakken en de daarbij horende Subsidieregeling woningisolatie Zwolle 2024. De aanpak voor woningen in een pand met een VvE volgt later dit jaar. Hier komen ook aanvullende middelen voor beschikbaar vanuit het NIP.

Doelgroep

De subsidieregeling is gericht op grondgebonden koopwoningen waar de eigenaar ook woont. Huiseigenaren komen in aanmerking voor subsidie als hun woning een WOZ-waarde van maximaal 374.000 euro (gemiddelde van alle koopwoningen in Zwolle) heeft en beschikt over een laag energielabel (D, E, F of G of vergelijkbaar op basis van vastgesteld aantal geïsoleerde bouwdelen). Vanwege de beschikbare PAW-gelden en de hieruit voorvloeiende BEN-subsidies voor het verduurzamen van de woning specifiek voor inwoners van Berkum, zijn inwoners van deze wijk uitgesloten. In Zwolle gaat het naar schatting om 3.500 woningen die in aanmerking komen voor de subsidie.

Afbeelding: Doelgroep subsidieregeling. Niet alle woningen hebben een energielabel. Op onderstaande kaart staan met gekleurde cirkels de woningen waarvan we weten dat die aan de eisen voldoen. Dit zijn er ruim 1.300. Op basis van aannames (bouwjaar) schatten we dat er nog 2.500 in aanmerking komen zonder label (de niet gekleurde cirkels).



2. Context

De subsidieregeling staat daarom niet op zichzelf. De aanpakken zijn onderdeel van het Zwolse Isolatieprogramma Wonen, waarvan de contouren zijn gepresenteerd in [Informatienota Op weg naar een Zwols Isolatieprogramma](#). Dit programma is in ontwikkeling en wordt in samenhang met het Warmteprogramma en verschillende stakeholders uit de stad opgesteld.

Daarnaast is deze regeling een aanvulling op de lopende energiearmoede aanpak Warm Thuis. Daarin steunen we huishoudens met een inkomen tot 130 procent van het sociaal minimum, die leven in energiearmoede. Zie ook Plan van Aanpak Warm Thuis '[Besteding rijksmiddelen verduurzaming woningen kwetsbare huishoudens](#)'. Met de aanpak afkomstig uit de NIP-gelden beogen we een bredere doelgroep aan te spreken, waarbij we niet toetsen op basis van inkomen maar op basis van WOZ-waarde.

De isolatieopgave in Zwolle is groot. Op basis van bij ons beschikbare informatie over energielabel, bouwjaar en genomen maatregelen is meer dan de helft van de Zwolse woningen nog onvoldoende geïsoleerd voor de transitie naar aardgasvrij wonen. Met het op dit moment ontvangen geld doen we een stap in de goede richting, maar zijn we er nog lang niet. In 2024 en 2025 komen extra middelen beschikbaar. Daarnaast zal in de verdere uitwerking van het Isolatieprogramma ook gekeken worden naar mogelijkheden om huidig tempo van isolatie van woningen te versnellen.

3. Het plan

Bij het uitwerken van de aanpakken zijn de volgende uitgangspunten centraal gesteld:

- We benutten de middelen die beschikbaar komen optimaal voor het nemen van isolatiemaatregelen en houden de uitvoeringskosten zo laag mogelijk;

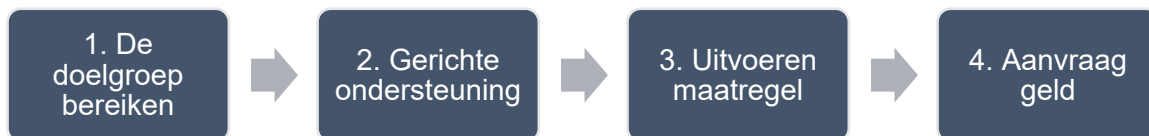
- We stellen geen extra eisen boven landelijke voorwaarden (WOZ en energielabel) en houden de subsidieregeling daarmee zo laagdrempelig, simpel en vrij mogelijk. Hiermee stimuleren we dat zoveel mogelijk mensen mee kunnen doen;
- We werken samen met lokale initiatieven in de stad en haken zo veel mogelijk aan bij wat al ontwikkelingen die al lopen;
- Wat we leren van deze aanpakken nemen we mee in de volgende tranches van middelen die vanuit NIP beschikbaar komen.

3.1 Aanpak 1: stadsbrede subsidieregeling, primair gericht op doe-het-zelvers

Met de eerste aanpak beogen we maatregelen in tenminste 500 woningen te stimuleren. Specifiek richt de aanpak zich op de doe-het-zelver, relatief vaak woonachtig in oudere, slecht geïsoleerde huizen. Binnen Zwolle is (met uitzondering van de wijk Berkum), nog geen tegemoetkoming beschikbaar voor doe-het-zelvers. Er zijn landelijke subsidies, zoals de ISDE (zie [hier](#)), welke vereisen dat werkzaamheden worden uitgevoerd door professionele marktpartijen. Zelfs met deze subsidie, waarmee tot 30 procent van de gemaakte kosten kan worden vergoed, is zelf doen veelal goedkoper. De doe-het-zelver, die werkzaamheden ook graag zelf uitvoert, is hier dus niet mee geholpen.

Met een stadsbrede aanpak bieden we mensen met weinig financiële middelen extra ondersteuning tot € 1000,- bij het isoleren van hun woning. We maken het naast het doe-het-zelven ook mogelijk de subsidie te gebruiken voor het betalen van een factuur van een aannemer of isolatiebedrijf. Daarmee wordt 'doe-het-zelf' letterlijk en is het een vrij te besteden subsidie die een brede doelgroep zal aanspreken.

De aanpak bestaat grofweg uit 4 stappen, hieronder gevisualiseerd.



Stap 1: de doelgroep bereiken en aanzetten tot actie

Een belangrijke succesfactor van deze regeling is een effectieve communicatiecampagne. Deze is primair gericht op het bereiken van de doe-het-zelver. Secundair kan ook de doelgroep die maatregelen liever laat doen, worden aangesproken in een campagne. Zie hiervoor alinea 5, Communicatie. Als iemand bereikt is en overgaat tot actie, volgt stap 2.

Stap 2: gerichte ondersteuning

We richten ons Energieloket (Duurzaam Bouwloket) in als online landingsplaats voor mensen die aan de slag willen en gebruik gaan maken van de regeling. Hier brengen we gerichte ondersteuningsmogelijkheden onder de aandacht:

- Onafhankelijk persoonlijk advies (telefonisch of mail) over welke maatregel geschikt is en welk isolatiemateriaal het beste kan worden gebruikt;
- Informatiepagina's met duidelijke info over kosten en baten van verschillende maatregelen en hoe deze te financieren;
- Kluswijzers over hoe te isoleren en met welke richtlijnen rekening gehouden moet worden, denk bijvoorbeeld ook aan natuurvriendelijk isoleren;
- Doorverwijzing naar buurt- en wijkinitiatieven en energiecoaches die aan huis advies op maat kunnen geven;
- Aankondiging van evenementen en inkoopacties die relevant zijn in relatie tot de regeling.

Ook willen we gerichte webinars organiseren waarin mensen leren hoe te isoleren, hoe te financieren en hoe een subsidie aan te vragen.

Stap 3: uitvoeren maatregel

De inwoner gaat aan de slag of laat de klus uitvoeren. Dit vindt plaats op eigen initiatief. De inwoner is vrij in de keuze voor materiaal, bouwmarkt, aannemer en wijze van afwerken. Direct gemaakte kosten worden door de inwoner voorgeschoten. We richten (indien gewenst) een klushulplijn in waar een inwoner heen kan bellen voor vragen tijdens het klussen. Indien de inwoner de klus zelf uitvoert, maakt hij/ zij tijdens de uitvoering foto's die als bewijsmateriaal dienen.

Stap 4: aanvraag geld

De inwoner komt via ons Energieloket bij de plek om het geld aan te vragen. Dit gaan we zo simpel mogelijk houden: de inwoner logt in met DigiD, upload het bewijsmateriaal en ontvangt bij goedkeuring op WOZ- en labeltoets binnen 4 weken het geld (maximaal € 1.000) op de rekening. Indien een inwoner geen energielabel heeft, wordt deze geschat op basis van het aantal geïsoleerde bouwdeelen. Lukt dit een inwoner niet zelfstandig, dan kan een energiecoach hierbij helpen. De aanvraag van geld verloopt via ons eigen subsidieloket. Bij vragen tijdens dit aanvraagproces is een telefonische hulplijn beschikbaar.

3.2 Aanpak 2: samenwerking met lokaal georganiseerd inkoopacties

We werken samen met buurt- en wijkinitiatieven die lokaal inkoopacties opzetten. Een deel van de gelden stellen we ter beschikking aan deelnemers aan deze acties die voldoen aan de voorwaarden. We beogen hiermee maatregelen in 200 woningen te stimuleren. Deze aanpak is gericht om mensen die het graag (samen) laten doen.

Stap 1 t/m 3 van de hierboven beschreven aanpak worden lokaal ingevuld door het initiatief dat betrokken is. Per inkoopactie ziet dit proces er daarom anders uit, omdat er aangesloten wordt bij lokale sociale structuren en de kanalen die daar beschikbaar zijn. De bewoners organiseren zelf de inkoopactie en maken in het proces keuzes voor type maatregelen en leverancier.

Omdat we lokaal initiatief en het 'samen doen' willen stimuleren is het subsidiebedrag maximaal € 1.300 voor deze deelnemers, mits het collectief bij de gemeente is aangemeld. Hier richten we een apart proces voor in. Het aanvraagproces is gelijk aan de hierboven beschreven stap 4, waarbij de factuur van de aannemer/ het isolatiebedrijf dient als bewijslast.

In samenwerking met de buurt- en wijkinitiatieven bepalen we wat een geschikt moment is om de lokaal opgezette actie stadsbreed bekend te maken. Dat betekent dat vanaf dat moment ook inwoners van andere wijken kunnen deelnemen aan de actie. We communiceren hierover via ons Energieloket en sociale media.

Welke isolatiemaatregelen wel/ niet?

De voorwaarden voor wat betreft isolatiemaatregelen zijn landelijk vastgesteld en komen overeen met eisen die voor de ISDE worden gesteld. Deze hebben betrekking op o.a. te behalen isolatiewaarden van materiaal (RD-waarden) en de minimaal te isoleren oppervlaktes. We doen hierin geen lokale aanpassingen. Wel stimuleren we inwoners te kiezen voor duurzame materialen (bio-based). Dit doen we door in kluswijzers en berichtgeving op Energieloket extra informatie hierover te verstrekken.

Natuurvriendelijk isoleren

Bij het isoleren van spouwmuren, gevels en daken van bestaande woningen hebben we te maken met de Wet Natuurbescherming (Wnb). Ze kunnen de thuisbasis zijn van vogels en vleermuissoorten, die beschermd zijn. Isoleren mag daarom niet 'zomaar', maar vereist ecologisch onderzoek en een ontheffing. We zijn voornemens een Soortenmanagement Plan op te stellen die particulieren en bedrijven hierin ontlast, zowel wat betreft kosten als tijdrovende procedures die met de huidige werkwijze gemoeid zijn. Hiervoor komt zo snel mogelijk een beslisnota, welke op dit moment afhankelijk is van het beschikbaar komen van Rijksgelden. Met dit SMP dragen we tevens bij aan instandhouding van populaties. Voor de tussentijd is Natuurvriendelijk isoleren een voorwaarde om gebruik te kunnen maken van de subsidieregeling voor isolatie. Dit is in lijn met de [kamerbrief van minister Hugo de Jonge van 4 oktober 2023](#). In de communicatie zal er vanzelfsprekend aandacht zijn voor dit onderwerp.

4. Organisatie

De organisatie op dit moment ziet er als volgt uit.

Bestuurlijk opdrachtgever: Arjan Spaans

Ambtelijk opdrachtgever: Maarten Veeger

Ambtelijk opdrachtnemer: Programmamanager Energietransitie

Projectgroep uitvoering: Team Energietransitie (cluster Duurzaam Wonen) en Communicatie

Interne samenwerkingen: Informatievoorziening, Juridische Zaken, Financiën, Subsidieloket

Externe samenwerkingen: Participatie Coalitie, buurt- en wijkinitiatieven, Duurzaam Bouwloket, energiecoaches (Blauwvinger Energie), partners in de bouw- en isolatiesector, Doe het zelf/ Doe het duurzaam, extern communicatiebureau (indien nodig).

5. Communicatie

Op dit moment moet de campagne nog ontwikkeld worden. We zijn in gesprek met onze communicatieafdeling hoe de capaciteit, kennis en kunde die hiervoor nodig is beschikbaar kan worden gesteld. Op hoofdlijnen denken we aan de volgende fasen van communiceren:

- *Vroege vogel fase:* het gericht aanschrijven van een vooraf gedefinieerde doelgroep van de regeling. Dit doen we op basis van beschikbare data over WOZ-waarde, label, bouwjaar woning en eigendom- en woningsituatie. We gaan hiervoor huis-aan-huis de boodschap verspreiden, en verpakken dit in een creatieve vorm. Dit doen we idealiter vóórdat de regeling aanvraagbaar is (medio december/ januari), om deze doelgroep op voorsprong te helpen ten op zichte van de totale doelgroep.
- *Opschaalfase:* in de tweede fase (voorjaar) gaan we online en offline de boodschap breder verspreiden in de stad. Dit doen we door te communiceren via onze bestaande kanalen (Swollenaar, Instagram, Facebook, Energieloket, website). Ook zetten we ons netwerk in, door buurt- en wijkinitiatieven en het proactief benaderen van media als de Stentor). We richten ons in deze campagne op de doelgroep van de regeling en maken waar mogelijk gebruik hier specifiek op te richten, door doelgroepen in te stellen in social media.
- *Vliegwiel fase:* in de derde fase gaan we met gerichte acties (op locatie en in de buurten) en bij evenementen extra zichtbaarheid creëren, ook buiten de doelgroep van de regeling. We beogen hiermee de kracht van herhaling te benutten, en tevens de regeling als een vliegwiel in te zetten. Idealiter willen we ook mensen met een woning met een hogere WOZ-waarde aanzetten tot isolatie in deze fase. Hoe deze acties eruit zien moet nog worden ingevuld en is tevens afhankelijk van de respons uit fase 1 en 2. We werken in ieder geval zoveel mogelijk samen met lokale initiatieven en partners in de bouw- en isolatiesector.

Bij alle acties geldt dat de boodschap ook passend moet zijn bij de tijd van het jaar. In de winter is de campagne gericht op besparing en comfort. In de zomermaanden zal dit betekenen dat we isoleren onder de aandacht brengen als middel om hittestress te voorkomen. Dit is onderdeel van het Plan van Aanpak voor hitte, volgend uit het programma Klimaatadaptatie. Ook zoeken we de verbinding met het programma Circulaire economie, door duurzame isolatiematerialen extra onder de aandacht te brengen.

6. Planning

Onderstaande planning is onder voorbehoud van voldoende beschikbare capaciteit bij interne afdelingen waarmee we samenwerken.

November/ december:

- Subsidieregeling definitief, Plan van aanpak naar college en informatienota naar Raad;
- Ontwikkeling communicatiecampagne en indien mogelijk start vroege vogel fase;
- Voorbereiding Subsidieloket;

Januari:

- Subsidie aanvraagbaar;

- Start opschaaifase communicatiecampagne (uitloop naar voorjaar).

Zomer/ najaar:

- Vliegwielfase communicatiecampagne, gericht op eerst voorkomen van hitte en daarna isolatie en besparing.

Daarnaast is momenteel een aanpak voor VvE's in voorbereiding welke ook vanuit de NIP-gelden zal worden gefinancierd (aanpak 3 zoals genoemd in Inleiding). We verwachten eind dit jaar de beschikking te hebben over de hiervoor aangevraagde middelen. We hopen in het voorjaar de subsidieregeling voor VvE's gereed te hebben, maar dit is afhankelijk van juridische mogelijkheden.

7. Financiën

Aan de ontvangen Rijksgelden van de NIP zit een 100% conversiedoelstelling. Dit houdt in dat het door de gemeente aantal aangevraagde woningen ook daadwerkelijk geïsoleerd moet worden, om terugbetaling te voorkomen. We hebben geld aangevraagd voor 686 woningen.

Er is een begroting opgesteld voor de toegekende specifieke uitkering voor de jaren 2024 – 2026. Het toegekende bedrag van de specifieke uitkering bedraagt € 959.560,-. Kosten voor de voorbereiding zijn volledig gedekt uit het programmabudget Energietransitie. Ambtelijke capaciteit voor de uitvoering zal eveneens vanuit het programma worden aangevuld. Zo houden we het risico op terugbetaling van reeds uitgegeven gelden zo minimaal mogelijk.

Uitvoeringskosten (ambtelijke capaciteit)	€	117.600,00
<i>Coördinatie, administratie, financiën</i>	€	22.500,00
<i>Subsidieloket</i>	€	45.600,00
<i>Communicatie uitvoeringskosten</i>	€	49.500,00
<i>Projectleiding (gefinancierd vanuit programma Energietransitie)</i>		
Gerichte ondersteuning inwoners (kosten derden, ex. btw)	€	60.000,00
<i>Communicatiemiddelen/ ondersteunende diensten</i>	€	40.000,00
<i>Energiecoaches</i>	€	20.000,00
Maatregelen (uit te keren subsidies)	€	760.000,00
500 * € 1.000,-	€	500.000,00
200 * € 1.300,-	€	260.000,00
<i>Onvoorzien (of extra subsidies)</i>	€	22.000,00
Totaal	€	959.600,00